

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2011թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

KPMG Armenia cjsc
8th floor, Erebuni Plaza Business Center,
26/1 Vazgen Sargsyan Street
Yerevan 0010, Armenia

ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՎ-ՋԻ Արմենիա ՓԲԸ
ՀՀ, Երևան, 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1,
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն,
8-րդ հարկ

Telephone: Հեռախոս + 374 (10) 566 762
Fax: Ֆաքս + 374 (10) 566 762
internet: Ինտերնետ www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ռ-ԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ
Խորհրդին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ռ-ԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2011թ., հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Ղեկավարությունը պատասխանատու է նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը նրա կարծիքով թույլ կտա կազմել սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի արդյունքում արտահայտել կարծիք ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողությունից, ներառյալ ֆինանսական հաշվետվությունների՝ խարդախությամբ կամ սխալներով սրայմանավորված էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը, որպեսզի մշակի համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների խելամուտության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր կարծիքի հիմք հանդիսանալու համար:

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը առ 31-ը դեկտեմբերի 2011թ., ինչպես նաև նրա գործունեության արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու տարվա համար՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն:

Խաչատրյան Խաչատրյան
Տնօրեն

KPMG Armenia

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ
27 ապրիլի 2012թ.

Տիգրան Գասպարյան
Առաջիկի բաժնի ղեկավար

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՎՏՈՂԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ
ՍՊՈՒՆԵՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆ
«KPMG» ARMENIA
02529609

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ
 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Ծնթց.	2011թ.	2010թ.
Համախառն ապահովագրավճարներ	5	2,363,173	474,455
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	5	(153,732)	(183,034)
Ջուտ ապահովագրավճարներ		2,209,441	291,421
Չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխություն	5	(253,230)	(61,375)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	5	18,818	37,039
Ջուտ վաստակաձ ապահովագրավճարներ		1,975,029	267,085
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	6	(781,927)	(139,781)
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների փոփոխություն	6	(72,699)	(88,248)
Ջուտ պահանջներ		(854,626)	(228,029)
Ձեռքբերման ծախսումներ	7	(309,663)	(55,080)
Ջուտ եկամուտ միջոցառումների տեսքով վերաապահովագրությունից		24,436	23,013
Ապահովագրական գործունեության արդյունքերը		835,176	6,989
Ֆինանսական եկամուտ	8	267,708	84,948
Ֆինանսական ծախսեր	8	(10,108)	(78,589)
Վարչական ծախսեր	9	(877,212)	(369,934)
Վնաս մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքների վաճառքից		(7,605)	-
Այլ գործառնական ծախսեր		(27,893)	-
Արժեզրկումից կորուստներ	10	(72,941)	(15,768)
Շահույթ/(վնաս) նախքան շահութահարկով հարկումը		107,125	(372,354)
Շահութահարկի գծով օգուտ	11	50,817	-
Շահույթ/ (վնաս) և ընդամենը համապարփակ եկամուտ/(վնաս) տարվա համար		157,942	(372,354)

5-ից 57-րդ էջերում ներկայացված ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2012թ. ապրիլի 27-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Սամվել Գրիգորյան
 Գործադիր տնօրեն

Վարդանուշ Մինասյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի 9-ից 57-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ
 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2011թ.	2010թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	135,265	231,412
Բանկերում տեղաքաշխված միջոցներ	13	1,875,086	1,931,861
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ		-	99,899
Տրված վարկեր		74,190	18,632
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	14	732,356	466,235
Վերաապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	15	134,169	115,720
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	7	159,884	170,155
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	138,534	42,079
Այլ ակտիվներ		18,304	17,777
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		17,414	6,496
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	17	50,817	-
Կանխավճարներ		85,870	41,418
Ընդամենը ակտիվներ		3,421,889	3,141,684
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	15	650,543	324,983
Վերաապահովագրության և ապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	18	124,612	183,646
Որպես կանխավճար ստացված ապահովագրավճարներ		779,319	1,166,179
Վարկեր և փոխառություններ	19	142,916	-
Այլ պարտավորություններ	20	155,239	55,558
Ընդամենը պարտավորություններ		1,852,629	1,730,366
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	21	1,870,000	1,870,000
Կուտակված վնաս		(300,740)	(458,682)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,569,260	1,411,318
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		3,421,889	3,141,684

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի 9-ից 57-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2011թ.	2010թ.
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ապահովագրության գծով ստացված ապահովագրավճարներ		1,632,256	1,214,351
Վերաապահովագրության գծով վճարված ապահովագրավճարներ		(133,887)	(61,916)
Վճարված պահանջներ և օգուտներ		(778,338)	(186,605)
Վճարված միջնորդավճարներ		(334,071)	(179,002)
Ստացված տոկոսներ		196,809	61,349
Վճարված տոկոսներ		(5,135)	-
Վարչական ծախսեր		(835,885)	(334,094)
Այլ գործառնական ծախսերի գծով վճարումներ		(27,893)	-
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Այլ ակտիվներ		(469)	(17,867)
Տրված վարկեր		(15,453)	(17,352)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ		105,136	(1,006,656)
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան հարկերի վճարումը			
Վճարված շահութահարկ		(10,918)	(4,818)
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր			
		(207,848)	(532,610)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ		93,777	(99,899)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ		(124,169)	(48,902)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր			
		(30,392)	(148,801)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Մուտքեր վարկերի և փոխառությունների գծով		617,000	-
Վարկերի և փոխառությունների մարում		(475,719)	-
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից		-	800,000
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
		141,281	800,000
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ			
		(96,959)	118,589
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		812	(8,380)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ		231,412	121,203
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	13	135,265	231,412

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի 9-ից 57-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	ԾՆՔԳ.	Բաժնետիրական կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2010թ.		1,070,000	(86,328)	983,672
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար				
Վնաս և ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար		-	(372,354)	(372,354)
Սեփականատերերի հատկացումներ				
Թողարկված բաժնետոմսեր	21	800,000	-	800,000
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.		1,870,000	(458,682)	1,411,318
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար				
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		-	157,942	157,942
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.		1,870,000	(300,740)	1,569,260

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի 9-ից 57-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

(բ) Հիմնական գործունեությունը

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ-ն («Ընկերություն») հիմնադրվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2008թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունն ունի ոչ կյանքի ապահովագրության տասն ապահովագրական դասերով գործունեության իրականացման լիցենզիա: Ընկերության գործունեությունը կարգավորում են ՀՀ կենտրոնական բանկը («ՀՀ ԿԲ») և Հայաստանի ավտոսպահովագրողների բյուրոն:

Հայաստանի Հանրապետությունում Ընկերությունը գործունեությունն իրականացնում է իր գլխամասային գրասենյակի և գործակալությունների ցանցի միջոցով: Գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փող. 16 1/1:

Ընկերության բաժնետերերն են՝ «Պոլիգրաֆիա» ՓԲԸ-ն (50%) և «Սի Այ Էս Էքոիթի Փարթներս Լիմիթիդ» ՍՊԸ-ն (50%):

Ընկերության վերջնական վերահսկող կողմ են հանդիսանում երկու անձ՝ Սերգեյ Սարկիսովը և Գագիկ Չաբարյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 26-ում:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ) պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(զ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և սույն ֆինանսական հաշվետվություններին ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Այն ենթադրությունների և գնահատումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք ենթադրում են հաջորդ ֆինանսական տարում էական ճշգրտման ռիսկ, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ - Ծանոթագրություն 14
- Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ - Ծանոթագրություն 15

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործարքներից շահույթը կամ վնասը հանդիսանում է հաշվետու տարվա սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքով և ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարումներով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և արտարժույթով արտահայտված ու հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ամորտիզացված արժեքի տարբերությունը: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները փոխարկվում են գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթի փոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրեր

(i) Պայմանագրերի դասակարգում

Ապահովագրության պայմանագիրն այն պայմանագիրն է, ըստ որի Ընկերությունը պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին կամ այլ շահառուին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի կամ այլ շահառուի վրա: Ապահովագրական ռիսկը չի հանդիսանում ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը հետևյալ նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, արժեթղթի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում, այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին: Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են փոխանցել նաև որոշ ֆինանսական ռիսկ: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը կարող է Ընկերության կողմից նշանակալի հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ: Պայմանագիրը, որը դասակարգվում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է: Պայմանագրերը, որոնց համաձայն Ընկերությանն ապահովադրից փոխանցվող ռիսկը նշանակալի չի, դասակարգվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Պայմանագրերի ճանաչում և չափում

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարները ներառում են տարվա ընթացքում կնքված պայմանագրերից ստացված ապահովագրավճարները, անկախ այն փաստից, թե արդյոք դրանք ամբողջությամբ կամ մասնակի վերաբերում են հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջաններին: Ապահովագրավճարները բացահայտվում են համախառն հիմունքով՝ ներառելով միջնորդներին վճարվելիք կոմիսիոն վճարները և բացառելով ապահովագրավճարների գծով հարկերը և տուրքերը: Ստացված ապահովագրավճարների վաստակած մասը ճանաչվում է որպես հասույթ: Ընկերությունն ապահովագրավճարները վաստակում է ռիսկն իր վրա վերցնելու ամսաթվից, փոխհատուցման ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարների այն մասը, որը չի ճանաչվում որպես ծախս, հաշվառվում է որպես կանխավճար:

Ապահովագրության պայմանագրերի չեղյալ հայտարարում

Ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը: Այս իսկ պատճառով, չեղյալ են հայտարարվում հիմնականում ապահովագրության այն պայմանագրերը, որոնցով նախատեսված ապահովագրավճարները վճարվում են մասնաբաժիններով ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է համախառն ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է վաստակել հաջորդ կամ հետագա ֆինանսական տարիներում: Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստը հաշվարկվում է առանձին յուրաքանչյուր ապահովագրության պայմանագրի համար՝ օգտագործելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստը ճանաչելիս հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապահովագրության պայմանագրերի ակնկալվող չեղյալ հայտարարումները հաշվի չեն առնվում:

Պահանջներ

Չուտ պահանջները ներառում են ֆինանսական տարվա ընթացքում վճարված պահանջները՝ չվճարված պահանջների գծով պահուստի շարժի հետ մեկտեղ: Չվճարված պահանջները ներառում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների մարման համար գնահատված ամբողջ ծախսի գծով պահուստները, լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ, ինչպես նաև պահանջների մարման համար պահանջվող հարակից արտաքին ծախսերի գծով պահուստները:

Չվճարված պահանջները գնահատելու համար ուսումնասիրվում են առանձին պահանջները և ձևավորվում են պահուստներ տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով, հաշվի առնելով ներքին և արտաքին կանխատեսելի ռեպերի հետևանքները, այդ թվում՝ արտաքին պահանջների մարման ծախսերը, օրենսդրական փոփոխությունները, նախկին փորձը և միտումները: Չվճարված պահանջների գծով պահուստները չեն գեղջվում:

Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով ակնկալվող վերականգնումները ճանաչվում են առանձին՝ որպես ակտիվներ: Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով վերականգնումների գնահատման համար կիրառվում է չվճարված պահանջների գնահատման համար օգտագործվող նմանատիպ մեթոդը: Նախորդ տարիներում ձևավորված պահանջների գծով պահուստների գումարների ճշգրտումներն արտացոլվում են այն ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում, որի ընթացքում կատարվել են ճշգրտումները, և առանձին բացահայտվում են՝ էական լինելու դեպքում: Կիրառվող մեթոդները և կատարված գնահատումները վերանայվում են կանոնավոր հիմունքով:

Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստ

Պահուստ է ձևավորվում ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի գծով, որոնք առաջանում են ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի չլրացած ժամկետներին վերագրելի պահանջների և ծախսերի անկնալվող արժեքը գերազանցում է այդ ապահովագրության պայմանագրերին վերաբերող չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստը՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները հանելուց հետո: Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստը հաշվարկվում է ելնելով բիզնեսի դասերից, որոնք կառավարվում են միասնական հիմունքով՝ չվաստակաժ ապահովագրավճարները և ուժի մեջ գտնվող պահանջների գծով պահուստներն ապահովելու համար կատարած ներդրումներից ակնկալվող ապագա հատույցները հաշվի առնելուց հետո:

(iii) Վերաապահովագրություն

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կիրառում է վերաապահովագրություն՝ վերաապահովագրողներին ռիսկի մասնակի փոխանցման միջոցով իր հնարավոր գուտ վնասը սահմանափակելու նպատակով: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանն ապահովադիրների հանդեպ հանձն առած իր պարտականություններից:

Փոխանցված ապահովագրավճարներ և փոխհատուցված օգուտները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ համախառն հիմունքով:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներառում են փոխանցված ապահովագրության գծով պարտավորությունների դիմաց վերաապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք մնացորդները: Վերաապահովագրությունից վերականգնման ենթակա գումարները գնահատվում են նույն մեթոդով, որը կիրառվում է չվճարված պահանջների պահուստի կամ վերաապահովագրության պայմանագրի հետ կապված կարգավորված պահանջների գնահատման համար:

Վերաապահովագրության գծով ենթադրվող ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես հասույթ և հաշվառվում են այնպես, ինչպես կհաշվառվեին, եթե վերաապահովագրությունը համարվեր ուղղակի բիզնես՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրվող բիզնեսի ծառայությունների վերադասակարգումը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի շրջանակներում փոխհատուցման ենթակա գումարները գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ Ընկերությունը կարող է չստանալ իրեն հասանելիք բոլոր գումարները՝ որպես վերաապահովագրական ակտիվի սկզբնապես ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքի արդյունք, և այդ դեպքն արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն ունի այն գումարների նկատմամբ, որոնք Ընկերությունը կստանա վերաապահովագրողից: Որպես վերաապահովագրության գծով ակտիվներ հաշվառվում են միայն այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք նախատեսում են նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում: Այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք չեն նախատեսում նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում, հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(iv) Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

Ձեռքբերման ծախսումները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ապահովագրական գործակալներին և բրոկերներին վճարված կոմիսիոն գումարները և վերաապահովագրության գծով կոմիսիոն վճարներ, հետաձգվում ու ամորտիզացվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում Ընկերությունը վաստակում է համապատասխան ապահովագրավճարները: Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները նվազեցվում են այն կոմիսիոն գումարների չափով, որոնք ենթակա են վճարման ապագա ժամանակաշրջաններին վերաբերող ժանկետանց ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված:

(v) Պարտավորությունների համարժեքության ստուգում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է պարտավորությունների համարժեքության ստուգում, որոշելու համար, թե արդյոք ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստները (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները և ոչ նյութական ակտիվները, ինչպիսիք են ձեռնարկատիրական

գործունեության միավորման կամ պորտֆելի փոխանցման արդյունքում ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները) համարժեք են: Այս ստուգումների համար օգտագործվում են ապագա պայմանագրային դրամական հոսքերի և հարակից ծախսերի, այդ թվում՝ պահանջների մարման ծախսերի, ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներն ապահովող ակտիվներից ստացված ներդրումային եկամտի ներկայիս լավագույն գնահատականը: Պակասորդի բացահայտման դեպքում համապատասխան հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները և համապատասխան ոչ նյութական ակտիվները արժեզրկվում են, իսկ անհրաժեշտության դեպքում ձևավորվում է լրացուցիչ պահուստ: Պակասորդը ճանաչվում է հաշվետու տարվա շահույթում կամ վնասում:

(vi) Ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարներ

Ապահովադիրներին, գործակալներին և վերաապահովագրողներին վճարվելիք և նրանցից ստացվելիք գումարներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործիքներ և ներառվում են ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարների կազմում, այլ ոչ՝ ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներում կամ վերաապահովագրության գծով ակտիվների կազմում: Ապահովադիրների կողմից վճարվելիք գումարները ճանաչելիս հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապահովագրության պայմանագրերի ակնկալվող չեղյալ հայտարարումները հաշվի չեն առնվում: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներն արժեզրկման տեսանկյունից: Արժեզրկմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 3-ի (ե) կետում:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերությունը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում դրամական միջոցները, ընթացիկ հաշիվների մնացորդները և ցպահանջ ավանդները:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Ընկերությունը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարումնակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Ընկերությունը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Ընկերությունը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Զափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշվող շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում սպաճանաչման պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեքը կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(iv) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(v) Ապաճանաչում

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Ընկերության կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ընկերությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(vi) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– Կապի սարքավորումներ և համակարգիչներ	1 տարի
– Փոխադրամիջոցներ	5 տարի
– Այլ	5 տարի

(զ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

(է) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը գնահատվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն հայտնաբերելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե անկողմնակալ վկայությունը ցույց է տալիս, որ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել կորստի դեպք, և այդ կորստի դեպքը բացասական ազդեցություն է ունեցել տվյալ ֆինանսական ակտիվի ապագա գնահատված դրամական հոսքերի վրա, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտականությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը պարտապանի կողմից, Ընկերությանը վճարվելիք գումարի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, պարտապանի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, փոխառուների կամ թողարկողների վճարումների կարգավիճակի բացասական փոփոխությունները կամ տնտեսական պայմանները, որոնք կապված են ակտիվների գծով ձախողումների կամ արժեթղթի համար ակտիվ շուկայի վերացման հետ:

Վարկեր, դեբիտորական պարտքեր և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթեր

Ընկերությունը վարկերը, դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը դիտարկում է արժեզրկման վկայության անհատական և հավաքական հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի վարկերը, դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից՝ անհատական հիմունքով: Եթե բոլոր առանձին վերցված նշանակալի վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերի արժեզրկման առանձին վկայություն չի հայտնաբերվում, ապա դրանք գնահատվում են հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով: Վարկերը, դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերը, դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Ընկերությունը դիտարկում է պարտականությունների չկատարման նախկինում առկա միտումները, մարումների ժամկետները, կրած վնասի գումարը, որոնք ճշգրտվում են՝ հաշվի առնելով ղեկավարության դատողությունները, թե արդյոք ներկա տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լինի նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և արտացոլվում է պահուստային հաշվում՝ վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերի դիմաց: Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել արժեզրկված ակտիվի գծով տոկոսները զեղչի հակադարձման միջոցով: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցմանը, ապա արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Ակտիվի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի տվյալ շուկայի ներկա գնահատականը և այդ ակտիվին կամ դրամաստեղծ միավորին բնորոշ ռիսկերը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չզերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ը) Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց զեղչման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելուց հետո:

Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճարների կամ շահույթի բաշխման պլանների համաձայն, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես անցյալ ծառայության արդյունք կամ կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(թ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե հետևանքներն էական են, ապա պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղջելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում դրամի ժամանակային արժեքը և, անհրաժեշտության դեպքում, այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազում՝ առանց հաշվի առնելու հարկային հետևանքները:

(ii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են են որպես սեփական կապիտալ, եթե ենթակա չեն հետ գնման կամ ենթակա են հետ գնման ըստ Ընկերության որոշման, և շահաբաժինները վճարվում են հայեցողական կարգով: Այդ դեպքում շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխում՝ Ընկերության բաժնետերերի հաստատումից հետո:

Արտոնյալ բաժնետիրական կապիտալը դասակարգվում է որպես պարտավորություն, եթե ենթակա է հետ գնման որոշակի նշված ամսաթվին կամ ըստ բաժնետերերի որոշման, կամ եթե շահաբաժինները վճարվում են ոչ հայեցողական կարգով: Այդ դեպքում շահաբաժինները ճանաչվում են տոկոսային ծախս շահույթում կամ վնասում՝ հաշվեգրվելուն պես:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ի) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված տարրերին: Այդ դեպքում այն ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին և ազդեցություն չունեն հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի իրացման կամ մարման ակնկալվող մեթոդի հիման վրա՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և հետաձգված հարկային պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք կամ կարող է միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

(1) Տոկոսային եկամուտ և ծախսեր, կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտ և այլ վճարներ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում հաշվեգրվելու ժամանակ՝ հաշվի առնելով ակտիվի/պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը կամ կիրառելի լողացող դրույքը: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ներառում են զեղչի կամ հավելավճարի ամորտիզացիան կամ տոկոսակիր գործիքի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքի և մարման ժամկետի դրությամբ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված դրա գումարի միջև այլ տարբերությունները:

Այլ վճարները և կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

(1ա) Այլ ծախսեր

Վարձակալության վճարներ

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

Պայմանական վարձավճարները հաշվառվելու համար վերանայվում են նվազագույն վարձավճարները վարձակալության գործողության ժամկետի մնացորդային ժամանակահատվածի ընթացքում, երբ քիչ հավանական հանգամանքները այլևս գոյություն չունեն և վարձակալության գծով ճշգրտումը հայտնի է:

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Ընկերությունը մտադիր է ընդունել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- ՖՀՄՍ 9 «*Ֆինանսական գործիքներ*» ստանդարտը կգործի 2015թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը կիրառարակվի մի քանի փուլերով, և ենթադրվում է, որ կփոխարինի Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտ ՀՀՄՍ 39 «*Ֆինանսական գործիքներ. Ծանաչում և չափում*»: ՖՀՄՍ 9-ի առաջին մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2009թ. նոյեմբերին: Երկրորդ մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2010թ. հոկտեմբերին: Ակնկալվում է, որ ստանդարտի մնացած մասերը կիրառարակվեն 2012թ. ընթացքում: Ընկերությունն ընդունում է, որ նոր ստանդարտը նախատեսում է բազմաթիվ փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների հաշվառման համար և հավանական է, որ էական ազդեցություն կունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այս փոփոխությունների ազդեցությունը կվերլուծվի ստանդարտի հաջորդ փուլերի հրապարակմանը զուգընթաց: Ընկերությունը մտադիր չէ կիրառել այս ստանդարտը ժամանակից շուտ:
- ՖՀՄՍ 13 «*Իրական արժեքի չափում*» ստանդարտը կգործի 2013թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը փոխարինում է առանձին ՖՀՄՍ-ներում ընդգրկված իրական արժեքի չափման ուղեցույցները և իրենից ներկայացնում է իրական արժեքի չափման մեկ ընդհանուր ուղեցույց: Այն տրամադրում է իրական արժեքի վերանայված սահմանումը, սահմանում է իրական արժեքի չափման հիմունքները և ներկայացնում է իրական արժեքի չափման համար պահանջվող բացահայտումները: ՖՀՄՍ 13 չի ներկայացնում նոր պահանջներ ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար և չի բացառում գործնականում կիրառվող իրական արժեքի չափմանը վերաբերող բացառությունները, որոնք ներկայումս գոյություն ունեն որոշ ստանդարտներում: Ստանդարտը կիրառվում է հեռանկարային հիմունքով, և թույլատրվում է դրա ժամկետից շուտ կիրառումը: Համադրելի տեղեկատվության բացահայտում չի պահանջվում սկզբնական կիրառմանը նախորդող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել այս նոր ստանդարտի հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- ՀՀՄՍ 1 «*Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում. Այլ համապարփակ եկամտի միավորների ներկայացում*» ստանդարտի փոփոխություն: Փոփոխությունը պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունն այլ համապարփակ եկամտի այն միավորները, որոնք ապագայում կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի, ներկայացնի շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող միավորներից առանձին: Ի լրումն, այս փոփոխության համաձայն «Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը» սկսվում է կոչվել «Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն»: Այնուամենայնիվ, թույլատրվում է այլ անվանումների օգտագործում: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետադարձ հիմունքով 2012 հուլիսի 1-ից, և թույլատրվում է դրա ժամանակից շուտ կիրառումը: Փոփոխությունն ազդեցություն չի ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

- Բազմաթիվ «ՖՀՄՄ-ների կատարելագործումները» դիտարկվել են առանձին՝ յուրաքանչյուր ստանդարտի հիմունքով: Բոլոր փոփոխությունները, որոնք հանգեցնում են ներկայացման, ճանաչման կամ չափման հետ կապված հաշվառման փոփոխություններին, ուժի մեջ կմտնեն 2012թ. հունվարի 1-ից ոչ շուտ: Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել այս փոփոխությունների հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

4 Ապահովագրական ռիսկի կառավարում

(ա) Ռիսկի կառավարման նպատակները և ապահովագրական ռիսկի նվազեցման քաղաքականությունը

Ընկերության կողմից իրականացվող հիմնական ապահովագրական գործունեությունը ենթադրում է վնաս կրելու ռիսկ անհատների և կազմակերպությունների հետ իրականացվող գործառնություններից, որոնք ուղղակիորեն ենթարկվում են ռիսկին: Նման ռիսկերը կարող են վերաբերել գույքին, պարտավորություններին, դժբախտ պատահարներին, առողջությանը, բեռնափոխադրումներին և այլ վտանգներին, որոնք կարող են առաջանալ ապահովագրվող պատահարից: Արդյունքում, Ընկերության համար ռիսկի գործոն է հանդիսանում անորոշությունը, որը կապված է ապահովագրության պայմանագրի պահանջների ժամկետների և բարդության հետ: Հիմնական ռիսկը կայանում է նրանում, որ պահանջների հաճախականությունը և չափը կարող է նախատեսվածից ավելի մեծ լինել: Ապահովագրվող պատահարները բնույթով պատահական են, և մեկ տարվա ընթացքում պատահարների փաստացի քանակը և չափը տարբերվում են ընդունված վիճակագրական մեթոդով գնահատվածներից:

Ապահովագրական գործունեություն իրականացնելիս Ընկերությունը ենթարկվում է նաև շուկայական ռիսկին: Ընկերությունն ապահովագրական ռիսկը կառավարում է ընդունված վիճակագրական մեթոդների, ռիսկերի կենտրոնացման վերաապահովագրման, անդերրայթինգի սահմանաչափերի, գործարքների հաստատման ընթացակարգերի, գնորոշման ուղեցույցների և առաջացող հիմնահարցերի վերահսկման միջոցով:

(i) Անդերրայթինգի ռազմավարություն

Ընկերության անդերրայթինգի ռազմավարության նպատակը տարաբնույթության ապահովումն է, որի արդյունքում Ընկերության պորտֆելը ցանկացած պահի կներառի ոչ փոխկապակցվող ռիսկերի բազմաթիվ դասեր, և ռիսկի յուրաքանչյուր դասը, իր հերթին, անդրադարձ կգտնի մեծ քանակությամբ ապահովագրության պայմանագրերում: Գեկավարությունը գտնում է, որ այս մոտեցումը նվազեցնում է արդյունքի փոփոխվելու հնարավորությունը:

Անդերրայթինգի ռազմավարությունը ներկայացվում է գործարար ծրագրում, որը սահմանում է ապահովագրման ենթակա բիզնեսի դասերը և ենթադասերը, ինչպես նաև տարածքը, որտեղ բիզնեսը պետք է ապահովագրվի: Ռազմավարությունն իրականացվում է անդերրայթինգի ուղեցույցների միջոցով, որոնք սահմանում են անդերրայթինգի մանրամասն կանոններ ծառայությունների յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ուղեցույցներն անդրադառնում են ապահովագրություն հասկացությանը, համապատասխան ընթացակարգերին, ռիսկերի նկարագրերին, պայմաններին, իրավունքներին և պարտականություններին, փաստաթղթավորման պահանջներին, պայմանագրերի ձևերին/քաղաքականությունների օրինակներին, կիրառելի սակագների հիմնավորմանը և կիրառելի սակագների վրա ազդող գործոններին: Սակագների հաշվարկն իրականացնելիս հիմք են ընդունվում շահութաբերությունը և տատանումները:

Անդերրայթինգի ուղեցույցների պահպանումը կանոնավոր կերպով վերահսկվում է դեկավարության կողմից:

(ii) Վերաապահովագրության ռազմավարություն

Ընկերությունը վերաապահովագրում է անդերրայթինգի ենթարկվող ռիսկերի մի մասը՝ վնասներ կրելու ռիսկը կառավարելու և կապիտալի ռեսուրսների անվտանգությունն ապահովելու նպատակով: Ընկերությունը հիմնականում գնում է ֆակուլտատիվ, քվոտային վերաապահովագրություն կամ ավելցուկի վերաապահովագրություն, ինչը թույլ է տալիս նվազեցնել ռիսկին գուտ ենթարկվածությունը 7,100-ից 50,000 հազար դրամի յուրաքանչյուր առանձին պայմանագրի համար կամ որոշ այլ սահմանված հանգամանքներում՝ կախված գործունեության ոլորտից:

Վերաապահովագրության փոխանցված պայմանագրերը ներառում են վարկային ռիսկ, և վերաապահովագրության գծով նման փոխհատուցումները ներակայացվում են անվճարունակության և անհավաքագրելիության հայտնի ռեպերի հետ կապված նվազեցումները կատարելուց հետո: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է վերաապահովագրվողների ֆինանսական վիճակը և պարբերաբար վերանայում է վերաապահովագրության պայմանները:

Ընկերությունը չի կիրառում վնասի առավելագույն շեմ ունեցող վերաապահովագրություն:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրերի պայմանները և ներառվող ռիսկերի բնույթը

Ստորև ներկայացված են ապահովագրության պայմանագրերի այն պայմանները, որոնք էական ազդեցություն ունեն ապահովագրության պայմանագրերից առաջացող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի ժամկետների և անորոշության վրա: Ի լրումն, ստորև ներկայացվածը թույլ է տալիս գնահատել Ընկերության հիմնական ծառայությունները և հարակից ռիսկերի կառավարման Ընկերության մեթոդները:

(i) Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրումը ներառում է ամբողջական համապարփակ ապահովագրություն (Կասկո), ճանապարհատրանսպորտային պատահարների ապահովագրություն (ՃՏՊ) և ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն (ԱՊԱ): Կասկո պայմանագրերով կազմակերպություններին և անհատներին փոխհատուցվում է փոխադրամիջոցների հետ կապված կրած կամ դրանց հասցված վնասը: ՃՏՊ պայմանագրերով ուղևորներին և/կամ նրանց ժառանգներին փոխհատուցվում են մահվան կամ անձնական վնասվածքի հետ կապված գումարները: ԱՊԱ պայմանագրերով փոխադրամիջոցի սեփականատիրոջը փոխհատուցվում են այն գումարները, որոնք նա վճարում է երրորդ անձանց գույքը վնասելու, մահվան կամ վնասվածքների դեպքում: Այդ իսկ պատճառով, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությունը ներառում է համապատասխանաբար կարճ ու երկար ժամանակաշրջան ապահովագրական դեպք տեղի ունենալու և հատուցման վճարման միջև: Որպես կանոն առավել արագ վճարվում են այն պահանջները, որոնք փոխհատուցում են ապահովագրի մեքենայի ֆիզիկական վնասվածքի արդյունքում կրած վնասը: Պահանջները, որոնց վճարումն առավել երկար ժամանակ է պահանջում և որոնք առավել դժվար գնահատելի են, վերաբերում են մարմնական վնասվածքների հատուցումներին:

Ռիսկերի կառավարումը

Որպես կանոն, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն հետ կապված պահանջները ներկայացվում են ոչ մեծ հետաձգումներով, և պահանջների բարդությունը համեմատաբար մեծ չէ: Ընդհանուր առմամբ գործունեության այս ոլորտի պահանջների պարտավորություններն առաջացնում են միջին չափի ռիսկ: Ընկերությունը վերահսկում է և արձագանքում է վերանորոգման ծախսերի, վնասվածքների փոխհատուցման, գողությունների հաճախականության և դժբախտ պատահարների հետ կապված պահանջների շարժին ու միտումների փոփոխություններին:

Պահանջների ներկայացման հաճախականության վրա ազդում են անբարենպաստ եղանակային պայմանները. պահանջների քանակն ավելի մեծ է լինում ձմռան ամիսներին:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրության տեսակները ենթարկվում են անդերրայթինգի՝ ելնելով դժբախտ պատահարների վիճակագրական տվյալներից: Ընկերությունը վերաապահովագրում է Կասկո ռիսկերը քվոտային վերաապահովագրության միջոցով, որի արդյունքում վերջանական գուտ վնասը յուրաքանչյուր դեպքի համար սահմանափակվում է 37,100 հազար դրամով:

(ii) Բժշկական ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Այս պայմանագրերով Ընկերությունը փոխհատուցում է բուժման և հիվանդանոցի ծախսերը: Այս պորտֆելը ներառում է թե անհատական ապահովագրության և թե կազմակերպությունների կորպորատիվ ապահովագրության փաթեթները:

Ռիսկերի կառավարումը

Առողջության ապահովագրությունը կախված է բուժման անհրաժեշտության առաջացումից: Այս պայմանագրերի հետ կապված ռիսկը Ընկերությունը վերահսկում է բժշկական ստուգման միջոցով: Արդյունքում, գները որոշելիս հաշվի են առնվում ապահովագրվողի ներկա առողջական վիճակը և ընտանիքի բժշկական պատմությունը:

(iii) Գույքի ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Ընկերությունը կատարում է գույքի ապահովագրություն: Այս ծառայությունը ներառում է ինչպես անձնական, այնպես էլ՝ արտադրական գույքի ապահովագրություն: Գույքի ապահովագրությունը փոխհատուցում է ապահովադրին, որոշակի սահմանափակումներով կամ ավելցուկներով, նյութական գույքին հասցված կամ դրա հետ կապված կրած վնասը:

Շենքերին կամ դրանց պարունակությանը հասցված վնասի փոխհատուցման պահանջի համար հիմք հանդիսացող պատահարը սովորաբար հանկարծակի է տեղի ունենում (հրդեհ և անօրինական ներխուժում) և պատճառը հեշտ որոշելի է: Այդպիսով, պահանջը ներկայացվում է կարճ ժամկետներում և կարող է կարգավորվել առանց հետաձգումների: Այդ իսկ պատճառով, գույքի ապահովագրությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ՝ ըստ պահանջի ներկայացման և կարգավորման միջև ժամանակահատվածի:

Ռիսկերի կառավարումը

Ծառայության հետ կապված հիմնական ռիսկերն են անդերրալթինգի ռիսկը, մրցակցության ռիսկը և պահանջների ներկայացման ռիսկը (ներառյալ բնական աղետներ տեղի ունենալու փոփոխական հավանականությունը): Գույքի ապահովագրության հետ կապված Ընկերությունը ենթարկվում է նաև այնպիսի ռիսկի, որը կարող է առաջանալ պահանջներ ներկայացնողների կողմից կորստի չափի արհեստականորեն մեծացման կամ անբարեխիղճ վարքի դեպքում:

Անդերրալթինգի ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի հավաքագրի անհրաժեշտ ապահովագրավճարներն իր կողմից ապահովագրված տարբեր գույքերի գծով: Անձնական գույքի ապահովագրության դեպքում ակնկալվում է, որ առկա կլինեն համանման ռիսկ ներառող գույքի մեծ թվով տեսակներ: Այնուամենայնիվ, այս մոտեցումը չի գործում կոմերցիոն բիզնեսի համար: Կոմերցիոն գույքի համար ներկայացվող առաջարկները ներառում են վալրի, գործունեության տեսակի և անվտանգության միջոցառումների յուրահատուկ համադրություն: Այս ռիսկերին համաչափ ապահովագրավճարների հաշվարկը սուբյեկտիվ է, այսպիսով նաև՝ ռիսկային:

Այս ռիսկերը հիմնականում կառավարվում են գնագոյացման և վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը կիրառում է անդերրալթինգի խիստ չափանիշներ՝ վնաս կրելու ռիսկն Ընկերության համար ընդունելի դարձնելու համար: Ընկերությունը վերաապահովագրում է գույքի ապահովագրման հետ կապված ռիսկերը ավելցուկի վերաապահովագրության միջոցով, որը սահմանափակում է Ընկերության վնասի չափը մինչև 50,000 հազար դրամը յուրաքանչյուր արտադրական գույքի ապահովագրության պայմանագրի և յուրաքանչյուր անձնական գույքի ապահովագրության պայմանագրի համար:

(գ) Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացում

Ընկերության ապահովագրական ռիսկի առանցքային ասպեկտը դա ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացումն է, որը կարող է առաջանալ, երբ առանձին պատահարը կամ պատահարների շարքը կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության պարտավորությունների վրա: Նման կենտրոնացումները կարող են առաջանալ ապահովագրության մեկ առանձին պայմանագրից կամ համանման ռիսկային առանձնահատկություններով մի շարք փոխկապակցված պայմանագրերից և վերաբերում այն հանգամանքներին, որոնք կարող են տեղիք տալ զգալի պարտավորությունների: Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացման կարևոր ասպեկտն այն է, որ դա կարող է առաջանալ մի շարք առանձին դասերի կամ պայմանագրերի շարքի հետ կապված ռիսկերի կուտակումից:

Ռիսկերի կենտրոնացումը կարող է առաջանալ բարդ հետևանքներով, փոքր հաճախականությամբ պատահարներից, այդ թվում՝ բնական աղետներից և այնպիսի իրավիճակներում, որտեղ անդերրալթինգն ուղղված է առանձին խմբին, օրինակ՝ առանձին աշխարհագրական տարածաշրջանին:

Այս ռիսկերի կառավարման համար Ընկերության կողմից կիրառվող հիմնական մեթոդները երկու կողմ ունեն: Առաջինը, ռիսկը կառավարվում է համապատասխան անդերրալթինգի միջոցով: Անդերրալթերներին չի թույլատրվում անդերրալթինգի ենթարկել ռիսկերը, եթե ակնկալվող շահույթը համաչափ չէ ենթադրվող ռիսկերին: Երկրորդը, ռիսկը կառավարվում է վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը ձեռք է բերում վերաապահովագրություն ավտոտրանսպորտային միջոցների և գույքի ապահովագրման իր տարբեր դասերի համար: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով գնահատում է վերաապահովագրության հետ կապված ծախսերը և օգուտները:

(դ) Վերաապահովագրական ռիսկ

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը անհատական և պորտֆելի ռիսկերը ներառող բազմաթիվ պայմանագրերի գծով անդերրայթինգի հետ կապված վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության այս պայմանագրերը տարածում են ռիսկը և նվազագույնի են հասցնում վնասի հետևանքները: Յուրաքանչյուր ռիսկի գումարը կախված է առանձին ռիսկի Ընկերության գնահատականից, սակայն, ամեն դեպքում, չի գերազանցում 50,000 հազար դրամը ցանկացած պայմանագրի համար:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմաններով վերաապահովագրողը համաձայնվում է փոխհատուցել փոխանցված գումարը պահանջը վճարելու դեպքում: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը շարունակում է պարտավորություն կրել իր ապահովադիրների առջև փոխանցված ապահովագրության հետ կապված, եթե վերաապահովագրողին չհաջողվի կատարել ստանձնած պարտականությունները:

Վերաապահովագրողին ընտրելիս Ընկերությունը հաշվի է առնում դրանց վճարունակությունը: Վերաապահովագրողի վճարունակությունը գնահատվում է հրապարակային վարկանիշային և ներքին հետազոտությունների արդյունքում ձեռքբերված տվյալների հիման վրա:

(ե) Պահանջների զարգացում

Պահանջների զարգացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտվում է Ընկերության ապահովագրական ռիսկը լուսաբանելու նպատակով: Աղյուսակներում համեմատվում են պատահարի տարվա ընթացքում վճարված պահանջներն այդ պահանջների գծով ձևավորված պահուստների հետ: Աղյուսակի վերին մասում ներկայացվում է կուտակային պահանջների ներկա գնահատականը և ցուցադրվում են գնահատված պահանջների փոփոխությունները հետագա հաշվետու տարում կամ պատահարի տարվա վերջում: Գնահատված գումարը ավելանում կամ նվազում է վնասների վճարմանը զուգահեռ, և երբ ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն է հայտնի դառնում չվճարված պահանջների բարդության ու հաճախականության մասին: Աղյուսակի ստորին մասում ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ընդհանուր պահուստի և կուտակային պահանջների գնահատականի համադրումը:

Այս բաժինը ներառում է նաև առանձին պահանջների զարգացման աղյուսակները Ընկերության ապահովագրական գործունեության հիմնական դասերի համար:

Թեև աղյուսակներում բերվող տեղեկատվությունը ներկայացնում է չվճարված պահանջների գնահատականի համարժեքությունն անցյալի փորձի տեսանկյունից, ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները նախազգուշացվում են ներկա չվճարված վնասի մնացորդի վրա նախկին ավելցուկի կամ պակասորդի էքստրապոլյացիայի մասին: Ընկերությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել 2011թ. վերջի դրությամբ վճարման ենթակա ընդհանուր պահանջները: Այնուամենայնիվ, ելնելով պահուստավորման գործընթացին բնորոշ անորոշություններից, հնարավոր չէ միանշանակորեն հաստատել, որ մնացորդները ի վերջո համապատասխանորեն գնահատված կլինեն:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Ընդամենը

հազ. դրամ	Պատահարի տարի			
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական				
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	32,284	189,228	935,652	-
- մեկ տարի անց	35,405	213,315	-	-
- երկու տարի անց	35,405	-	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	35,405	213,315	935,652	1,184,372
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(35,405)	(213,315)	(773,934)	(1,022,654)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	161,718	161,718

Ստորև ներկայացված է պահանջների զարգացման վերլուծությունն ըստ գործունեության հիմնական ոլորտների:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) – Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն

հազ. դրամ	Պատահարի տարի	
	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական		
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	870,366	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	870,366	870,366
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(713,291)	(713,291)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	157,075	157,075

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) – Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (Կասկո)

հազ. դրամ	Պատահարի տարի			
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական				
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	11,224	85,335	50,114	-
- մեկ տարի անց	11,947	88,149	-	-
- երկու տարի անց	11,947	-	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	11,947	88,149	50,114	150,210
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(11,947)	(88,149)	(49,856)	(149,952)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	258	258

**Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) -
 Բժշկական ապահովագրություն**

հազ. դրամ	Պատահարի տարի		
	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական			
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	90,242	11,136	-
- մեկ տարի անց	111,228	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	111,228	11,136	122,364
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(111,228)	(9,632)	(120,860)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	1,504	1,504

**Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) –
 Գույքի ապահովագրություն**

հազ. դրամ	Պատահարի տարի			
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական				
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	19,953	4,120	772	-
- մեկ տարի անց	22,361	4,120	-	-
- երկու տարի անց	22,361	-	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	22,361	4,120	772	27,253
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(22,361)	(4,120)	(458)	(26,939)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	314	314

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) – Այլ

հազ. դրամ	Պատահարի տարի			
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական				
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	1,107	9,531	3,264	-
- մեկ տարի անց	1,097	9,818	-	-
- երկու տարի անց	1,097	-	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	1,097	9,818	3,264	14,179
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(1,097)	(9,818)	(697)	(11,612)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	2,567	2,567

5 Ապահովագրավճարներ

2011թ.

հազ. դրամ	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Բժշկական ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Շինարա- րության ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ՝ առանց գեղչերի	2,071,700	66,062	28,248	189,346	-	46,734	2,402,090
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ	(30,882)	(1,060)	(1,180)	(143)	-	(5,652)	(38,917)
	2,040,818	65,002	27,068	189,203	-	41,082	2,363,173
Չվաստակաժ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	(252,892)	15,638	(4,447)	(35,495)	16,256	7,710	(253,230)
Համախառն վաստակաժ ապահովագրավճարներ	1,787,926	80,640	22,621	153,708	16,256	48,792	2,109,943
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(23,384)	-	(112,504)	-	(17,844)	(153,732)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաժ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	(5,648)	-	36,316	(13,303)	1,453	18,818
Փոխանցված վաստակաժ ապահովագրավճարներ	-	(29,032)	-	(76,188)	(13,303)	(16,391)	(134,914)
Զուտ վաստակաժ ապահովագրավճարներ	1,787,926	51,608	22,621	77,520	2,953	32,401	1,975,029

2010թ.

հազ. դրամ	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Բժշկական ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Շինարա- րության ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ՝ առանց գեղչերի	-	96,431	87,555	133,943	80,611	80,913	479,453
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ	-	(199)	(3,319)	(119)	-	(1,361)	(4,998)
	-	96,232	84,236	133,824	80,611	79,552	474,455
Չվաստակաձ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	-	9,267	(9,041)	3,661	(42,233)	(23,029)	(61,375)
Համախառն վաստակաձ ապահովագրավճարներ	-	105,499	75,195	137,485	38,378	56,523	413,080
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(30,074)	-	(68,389)	(66,462)	(18,109)	(183,034)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	3,746	-	(9,841)	33,708	9,426	37,039
Փոխանցված վաստակաձ ապահովագրավճարներ	-	(26,328)	-	(78,230)	(32,754)	(8,683)	(145,995)
Զուտ վաստակաձ ապահովագրավճարներ	-	79,171	75,195	59,255	5,624	47,840	267,085

«Այլ» դասում ներառված ապահովագրավճարներն իրենցից ներակայացնում են ճանապարհորդության, բեռնափոխադրումների, անձնական դժբախտ պատահարների, ֆինանսական վնասի և պարտավորության ապահովագրությունների գծով ապահովագրավճարները:

6 Պահանջներ

2011թ.

	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Բժշկական ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Շինարա- րության ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ							
Փաստացի պահանջներ	712,207	48,291	45,968	458	-	1,773	808,697
Վերաապահովագրողների բաժինը փաստացի պահանջներում	-	(26,247)	-	(458)	-	(65)	(26,770)
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	712,207	22,044	45,968	-	-	1,708	781,927
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	7,826	364	301	(900)	-	(1,058)	6,533
Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստների փոփոխություն	-	(35,808)	(9,121)	-	-	(7,432)	(52,361)
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	157,074	(4,795)	(36,575)	442	-	2,012	118,158
	164,900	(40,239)	(45,395)	(458)	-	(6,478)	72,330
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	369	-	-	-	-	369
Ապահովագրության պայմանագրի պահուստների փոփոխություն	164,900	(39,870)	(45,395)	(458)	-	(6,478)	72,699
Զուտ փաստացի պահանջներ	877,107	(17,826)	573	(458)	-	(4,770)	854,626

2010թ.

հազ. դրամ	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Բժշկական ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Շինարա- րության ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Փաստացի պահանջներ	-	84,082	52,163	26,481	-	9,215	171,941
Վերաապահովագրողների բաժինը փաստացի պահանջներում	-	(15,382)	-	(15,390)	-	(1,388)	(32,160)
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	-	68,700	52,163	11,091	-	7,827	139,781
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	-	1,117	2,675	(1,052)	-	1,163	3,903
Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստների փոփոխություն	-	35,808	9,121	-	-	7,432	52,361
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	-	1,976	38,079	(19,953)	-	306	20,408
	-	38,901	49,875	(21,005)	-	8,901	76,672
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	(142)	-	11,718	-	-	11,576
Ապահովագրության պայմանագրի պահուստների փոփոխություն	-	38,759	49,875	(9,287)	-	8,901	88,248
Զուտ փաստացի պահանջներ	-	107,459	102,038	1,804	-	16,728	228,029

«Այլ» դասում ներառված ապահովագրավճարներն իրենցից ներակայացնում են ճանապարհորդության, բեռնափոխադրումների, անձնական դժբախտ պատահարների և պարտավորության ապահովագրությունների գծով ապահովագրավճարները:

7 Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Գործակալներին վճարված կոմիսիոն գումարներ		
ԱՊՊԱ	262,295	211,658
Կասկո	4,477	270
Բժշկական ապահովագրություն	12,055	12,400
Գույքի ապահովագրություն	15,878	279
Այլ	4,687	628
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսումներ	299,392	225,235
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	10,271	(170,155)
Ձեռքբերման ծախսումները տարվա համար	309,663	55,080

Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների շարժի վերլուծություն

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեսկզբի դրությամբ	170,155	-
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	(10,271)	170,155
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեվերջի դրությամբ	159,884	170,155

8 Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ֆինանսական եկամուտ		
Տոկոսային եկամուտ		
- բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից	203,663	83,662
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներից	14,370	876
- տրված վարկերից	11,234	410
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	38,441	-
	267,708	84,948
Ֆինանսական ծախսեր		
Տոկոսային ծախս		
- վարկերի և փոխառությունների գծով	(6,770)	-
- այլ ֆինանսական պարտավորությունների գծով	(3,338)	-
Չուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	-	(78,589)
	(10,108)	(78,589)

9 Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ և աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	522,039	183,530
Վարձակալության ծախսեր	79,824	29,015
Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրոյի անդամակցության վճարներ և այլ հատկացումներ	58,972	25,500
Գովազդ	44,113	41,042
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	27,712	17,437
Տույժեր և տուգանքներ	25,226	1,750
Պահպանման ծախսեր	23,451	11,676
Տրանսպորտի և գործուղման ծախսեր	21,967	13,824
Հաղորդակցության ծախսեր	21,583	9,518
Գրասենյակային ծախսեր	20,515	9,879
Գրասենյակային պիտույքներ	13,309	9,714
Աուդիտորական, խորհրդատվական և տեղեկատվական ծառայություններ	9,800	12,600
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	4,015	2,108
Այլ վարչական ծախսեր	4,686	2,341
	877,212	369,934

10 Արժեզրկման գծով կորուստ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	76,356	4,286
Այլ	(3,415)	11,482
	72,941	15,768

11 Շահութահարկ

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է ընկերությունների համար կիրառվող 20% դրույքով (2010թ-ին՝ 20%):

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարվա ծախս	-	-
Հետաձգված հարկի գծով արտոնություն		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	21,837	(52,126)
Չճանաչված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխություն	(72,654)	52,126
	(50,817)	-

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2011թ.		2010թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ/(վնաս) նախքան շահութահարկով հարկումը	107,125	100.0	(372,354)	100.0
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	21,426	20.0	(74,471)	20.0
Չնվազեցվող/չհարկվող միավորներ	411	0.4	22,345	(6.0)
Չճանաչված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխություն	(72,654)	(67.8)	16,800	(4.5)
Ընթացիկ տարվա վնաս, որի գծով հետաձգված հարկային ակտիվ չի ճանաչվել	-	-	35,326	(9.5)
	(50,817)	(47.4)	-	-

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	80,943	113,325
- այլ հայկական բանկեր	49,770	56,749
Կանխիկը դրամարկղում	4,552	61,338
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	135,265	231,412

Բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվները ներառում են կապակցված կողմերի հետ գործարքների 41,594 հազար դրամ գումարով մնացորդ (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ 106,964 հազար դրամ):

13 Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,141,733	1,650,234
Այլ հայկական բանկեր	733,353	281,627
	1,875,086	1,931,861

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները ներառում են ժամկետային ավանդները: Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները ներառում են կապակցված կողմերի հետ գործարքների 251,935 հազար դրամ գումարով մնացորդ (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ 293,485 հազար դրամ):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 10 խոշորագույն հայկական բանկերում տեղաբաշխված 200,000 հազար դրամ գումարով ժամկետային ավանդները գրավադրվել էին վարկերի և փոխառությունների դիմաց (2010թ-ին՝ զրո):

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների կենսորոնացում

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը միջոցներ ունի տեղաբաշխված վեց բանկում (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ վեց բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 1,636,336 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 1,577,145 հազար դրամ):

14 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Գործակալներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	733,007	358,041
Ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	62,542	83,174
Վերաապահովագրության գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	2,192	30,777
Արժեզրկման գծով պահուստ	(65,385)	(5,757)
	732,356	466,235

2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկման գծով պահուստը վերաբերում է ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից ստացացած գործակալներից ստացվելիք գումարներին:

Ընկերությունը չի ենթարկվում էական վարկային ռիսկի ուղղակի ապահովագրության գործառնությունների արդյունքում ապահովադիրներից ստացվելիք գումարների հետ կապված, քանի որ ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում, որի հետ մեկտեղ չեղյալ է հայտարարվում նաև ապահովագրության պայմանագրին վերաբերող չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը:

(ա) Արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծություն

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը 2011թ. և 2010թ. ընթացքում:

	<u>31 դեկտեմբերի 2011թ.</u>	<u>31 դեկտեմբերի 2010թ.</u>
Մնացորդը տարեսկզբին	5,757	1,471
Զուտ ծախս	76,356	4,286
Դուրս գրումներ	(16,728)	-
Մնացորդը տարեվերջին	<u>65,385</u>	<u>5,757</u>

(բ) Գործակալներից ստացվելիք գումարների արժեզրկման գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Գործակալներից ստացվելիք գումարների գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- Յուրաքանչյուր գործակալներից ստացվելիք գումարների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը կարող են գնահատվել վերջին 24 ամիսների միտումների հիման վրա:
- Ստացվելիք գումարների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի գեղչման համար կիրառվում է 24% գեղչի դրույք:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ գործակալներից ստացվելիք գումարների գծով արժեզրկման պահուստի վրա: Եթե դրամական միջոցների գնահատատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա գործակալներից ստացվելիք գումարների գծով արժեզրկման պահուստի գումարը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազի/կավելանա 6,672 հազար դրամով (2010թ-ին՝ կնվազի/կավելանա 3,523 հազար դրամով): Եթե գեղչի դրույքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա գործակալներից ստացվելիք գումարների գծով արժեզրկման պահուստի գումարը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազի/կավելանա 728 հազար դրամով (2010թ-ին՝ կնվազի/կավելանա 64 հազար դրամով):

15 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ

2011թ. հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակաձև ապահովագրավճարներ	475,102	(134,066)	341,036
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	13,723	-	13,723
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	161,718	(103)	161,615
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	650,543	(134,169)	516,374
Ընթացիկ	617,367	(107,575)	509,792
Ոչ ընթացիկ	33,176	(26,594)	6,582
	650,543	(134,169)	516,374
2010թ. հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակաձև ապահովագրավճարներ	221,872	(115,248)	106,624
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	7,190	-	7,190
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	43,560	(472)	43,088
Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստ	52,361	-	52,361
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	324,983	(115,720)	209,263
Ընթացիկ	261,167	(74,838)	186,329
Ոչ ընթացիկ	63,816	(40,882)	22,934
	324,983	(115,720)	209,263

(ա) Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Մնացորդն առ 1 հունվարի	324,983	186,936
Համախառն ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	2,402,090	479,453
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(38,917)	(4,998)
Համախառն վաստակաձև ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(2,109,943)	(413,080)
Նախորդ տարվա պահանջներին վերաբերող գնահատականների փոփոխություն և վճարումներ	(50,750)	(26,439)
Ընթացիկ տարվա պահանջների ակնկալվող ծախսը	175,441	50,750
Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստի աճ/(նվազում)	(52,361)	52,361
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	650,543	324,983

(բ) Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2011	2010
Մնացորդն առ 1 հունվարի	221,872	160,497
Համախառն ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	2,402,090	479,453
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(38,917)	(4,998)
Համախառն վաստակաձ ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(2,109,943)	(413,080)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	475,102	221,872

(գ) Պահանջների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2011	2010
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների մնացորդը առ 1 հունվարի	7,190	3,287
Տեղեկացված պահանջների պահուստի մնացորդը առ 1 հունվարի	43,560	23,152
Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստի մնացորդը առ 1 հունվարի	52,361	-
Պահանջների պահուստի ընդհանուր մնացորդը առ 1 հունվարի	103,111	26,439
Նախորդ տարվա պահանջներին վերաբերող գնահատականների փոփոխություն և վճարումներ	(50,750)	(26,439)
Ընթացիկ տարվա պահանջների ակնկալվող ծախսը	175,441	50,750
Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստի աճ/(մվազում)	(52,361)	52,361
Պահանջների պահուստի ընդհանուր մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	175,441	103,111
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	13,723	7,190
Տեղեկացված պահանջների պահուստի մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	161,718	43,560
Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստի մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	-	52,361

(դ) Ենթադրություններ և զգայունության վերլուծություն

Ենթադրությունների որոշման գործընթաց

Ակնկալվում է, որ ապահովագրության գծով ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման համար օգտագործվող ենթադրությունները կհանգեցնեն պահուստների ձևավորմանը, որոնք բավարար կլինեն ապահովագրության պայմանագրերի գծով առաջացող պարտավորությունները կատարելու համար՝ այնքանով, որքանով դրանք կարելի է կանխատեսել:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով չվճարված պահանջների գծով պահուստի ձևավորման հետ կապված անորոշությունը, հավանական է, որ վերջնական արդյունքը տարբեր կլինի նախապես որոշված պարտավորություններից:

Պահուստը ձևավորվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առ այդ ամսաթիվը տեղի ունեցած պատահարների բոլոր պահանջների (լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ) մարման համար պահանջվող վերջնական ծախսի համար, ներառյալ արտաքին պահանջների մարման ծախսերը՝ հանած արդեն իսկ վճարված գումարները:

Պահանջների գծով պահուստը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքի հետ կապված:

Որպես ենթադրությունների ելքային տվյալներ սովորաբար օգտագործվում են կերտության ներքին աղբյուրների տվյալները: Ենթադրությունները ստուգվում են դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության կամ այլ հրապարակված տեղեկատվության հետ դրանց համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների գնահատումը որպես կանոն ենթադրում է ավելի մեծ անորոշություն, քան արդեն իսկ տեղեկացված պահանջների գնահատումը, երբ առկա է ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն: Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները, հաճախ հայտնի են դառնում Ընկերությանը պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո որոշ ժամանակ անց: Ընկերության պորտֆելի կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, պահանջների բավականին մեծ մասը կարգավորվում է պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Չվճարված պահանջների ծախսը և տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստները գնահատվում են կիրառելով մի շարք վիճակագրական մեթոդներ: Այս մեթոդները էքստրապոլյացիայի են ենթարկում վճարված և փաստացի պահանջների զարգացումը, մեկ պահանջի միջին ծախսը և պահանջների վերջնական քանակը պատահարի յուրաքանչյուր տարվա համար՝ հիմք ընդունելով նախորդ տարիների դիտարկելի փոփոխությունները և ակնկալվող վնասի հարաբերակցությունները:

Կիրառվող հիմնական վիճակագրական մեթոդներն են.

- Աստիճանային շղթայական մեթոդը, որը ենթադրում է նախորդ տարիների տվյալների օգտագործում որոշակի ամսաթվի դրությամբ պահանջների գծով վերջնական ծախսերի վճարված և փաստացի հարաբերակցությունը գնահատելու համար,
- Ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդը, որի հիմքում ընկած են բիզնեսի գործունեության յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնասի դրույթի Ընկերության ակնկալիքները,
- Համեմատական մեթոդը, որն օգտագործում է համադրելի, ավելի մեծ ժամկետով դասերի փորձը պահանջների գծով ծախսերը գնահատելու համար,
- Bornhuetter-Ferguson մեթոդը, որն իրենից ներկայացնում է աստիճանային շղթայական մեթոդի և ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդի համակցությունը:

Փաստացի մեթոդը կամ մեթոդների համակցության կիրառումը կախված է ապահովագրության պայմանագրի դասից՝ հիմք ընդունելով նախկին տարիների պահանջների դիտարկելի փոփոխությունները:

Խոշոր պահանջները որպես կանոն գնահատվում են առանձին և չափվում են առանձին դեպքերի հիմունքով, կամ կանխատեսվում են առանձին՝ այս խոշոր պահանջների զարգացումների և գործողության ոլորտի հետ կապված հնարավոր խեղաթյուրված հետևանքները հաշիվ առնելու համար:

Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստները և չվճարված պահանջների պահուստները սկզբնապես գնահատվում են համախառն հիմունքով, և իրականացվում է առանձին հաշվարկ վերաապահովագրության փոխհատուցումների չափը որոշելու համար: Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների գծով վերաապահովագրական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը գնահատելու համար այս մեթոդն օգտագործում է նախորդ տարիների տվյալները, փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստների համախառն գնահատականները և վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմանները:

Ենթադրություններ

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների չափման վրա ամենամեծ ազդեցությունն են գործում պատահարների առավել վաղ տարիների համար ակնկալվող վնասի հարաբերակցությանը վերաբերող ենթադրությունները: Ակնկալվող վնասի հարաբերակցությունը դա ակնկալվող պահանջների և վաստակած ապահովագրավճարների հարաբերակցությունն է: Պարտավորության ընդհանուր չափը որոշելիս՝ դրամական միջոցների ապագա հոսքերի կանխատեսումը ներառում է այն չափորոշիչների գնահատված արժեքը, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ առանձին պահանջի վրա (օրինակ՝ պահանջների հաճախականությունը, փոխհատուցման ժամկետները, ապահովագրվող պատահարի տեղի ունենալու ամսաթվի և պահանջի մարման միջև ընկած ժամանակահատվածը):

Զգայունության վերլուծություն

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության գործունեության կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, Ընկերության պորտֆելը զգայունություն է ցուցաբերում հիմնականում ակնկալվող վնասի հարաբերակցության փոփոխության նկատմամբ: Ընկերությունը ճշգրտումներ է կատարում ապահովագրական սակագների գծով, ելնելով այս փոփոխականների վերջին փոփոխություններից՝ վերջին միտումները հաշվի առնելու համար:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Կապի սարքավորումներ և համակարգիչներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Մեզմասնակցության արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	29,518	-	29,212	277	59,007
Ավելացումներ	52,368	38,945	24,855	8,066	124,234
Դուրս գրումներ	(269)	-	-	-	(269)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	81,617	38,945	54,067	8,343	182,972
Մաշվածություն և անորտիզացիա					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	10,037	-	6,852	39	16,928
Տարվա մաշվածություն և անորտիզացիա	23,990	870	2,734	118	27,712
Դուրս գրումներ	(198)	-	-	-	(198)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	33,825	870	9,586	157	44,438
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	47,792	38,075	44,481	8,186	138,534
հազ. դրամ	Կապի սարքավորումներ և համակարգիչներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Մեզմասնակցության արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	7,676	-	2,231	2,698	12,605
Ավելացումներ	21,842	-	26,981	79	48,902
Դուրս գրումներ	-	-	-	(2,500)	(2,500)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	29,518	-	29,212	277	59,007
Մաշվածություն և անորտիզացիա					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	924	-	588	479	1,991
Տարվա մաշվածություն և անորտիզացիա	9,113	-	6,264	2,060	17,437
Դուրս գրումներ	-	-	-	(2,500)	(2,500)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	10,037	-	6,852	39	16,928
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	19,481	-	22,360	238	42,079

2011թ. ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը (2010թ-ին՝ նման ծախսումներ չեն եղել):

17 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2011թ. ընթացքում:

2011թ. հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	(270)	(270)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	-	(3,711)	(3,711)
Տրված վարկեր	-	12,238	12,238
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	-	13,850	13,850
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	-	15,458	15,458
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	-	(6,742)	(6,742)
Այլ պարտավորություններ	-	9,247	9,247
Հարկային վնասներ	-	10,747	10,747
	-	50,817	50,817

2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկային ակտիվներ չեն ճանաչվել ստորև ներկայացվող հոդվածների գծով, քանի որ գոյություն ունի անորոշություն, թե արդյոք առկա կլինեն ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Ընկերությունը կկարողանար իրացնել այդ հոդվածներից ստացվող օգուտները:

2010թ. հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	Չճանաչված ժամանակավոր տարբերությունների շարժ	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	-	7,564	7,564
Այլ պարտավորություններ	-	9,236	9,236
Հարկային վնասներ	20,528	35,326	55,854
	20,528	52,126	72,654

Հարկային վնասների ժամկետը լրանում է 2014-2015թթ.: Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

18 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Վերաապահովագրության գծով վճարվելիք ապահովագրավճարներ	108,782	136,723
Գործակալներին և բրոկերներին վճարվելիք գումարներ	11,554	46,233
Վճարվելիք պահանջներ	4,276	690
	124,612	183,646

19 Վարկեր և փոխառություններ

Մույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն Ընկերության ամորտիզացված արժեքով չափվող տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույքի, արտարժույթի և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ում:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	142,916	-
	142,916	-

Պայմաններ և մարման ժամկետներ

Ստորև ներկայացված են գործող վարկերի պայմանները:

հազ. դրամ	Արտարժույթ	Անվանակ տոկոսադր.	Մարման տարին	31 դեկտեմբերի 2011թ.		31 դեկտեմբերի 2010թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	14.0%	2012	90,587	90,587	-	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	14.0%	2012	52,329	52,329	-	-
				142,916	142,916	-	-

Բանկային վարկերն ապահովված են 200,000 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ժամկետային ավանդներով (ծանոթագրություն 13):

20 Այլ պարտավորություններ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Պարտքի փոխանցման պայմանագրերի շրջանակում ձեռքբերված ակտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	32,869	-
Աշխատակիցների հատուցումներ և աշխատավարձին վերաբերող պարտավորություններ	16,270	9,313
Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	8,362	-
Այլ հաշվեգրումներ	1,479	18,766
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	58,980	28,079
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	96,259	27,479
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	96,259	27,479
	155,239	55,558

21 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

<i>Բաժնետոմսերի քանակը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշված է այլ տեղեկատվություն</i>	Սովորական բաժնետոմսեր		Արտոնյալ բաժնետոմսեր	
	2011թ.	2010թ.	2011թ.	2010թ.
Անվանական արժեք	1,000,000 դրամ	1,000,000 դրամ	1,000,000 դրամ	1,000,000 դրամ
Թողարկված առ 1 հունվարի	1,404	1,070	466	-
Թողարկված կանխիկի դիմաց	-	334	-	466
Թողարկված առ 31 դեկտեմբեր, ամբողջովին վճարված	1,404	1,404	466	466

Սովորական բաժնետոմսեր

Բոլոր սովորական բաժնետոմսերը դասկարգվում են համարժեք հիմունքով Ընկերության մնացորդային ակտիվների գծով:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

Հետ չգնվող արտոնյալ բաժնետոմսեր

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք չունեն փոխարկել կամ հետ գնել բաժնետոմսերը, սակայն իրավունք ունեն ստանալ անվանական արժեքի 9%-ի չափով տարեկան շահաբաժիններ: Եթե շահաբաժինը չի վճարվում, ապա արտոնյալ բաժնետոմսերը տալիս են քվեարկելու իրավունք մինչև բաժնետերերի հաջորդ տարեկան ժողովը: Այնուամենայնիվ, այս շահաբաժինը կուտակային բնույթ չունի:

Լուծարման դեպքում արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն առաջին հերթին ստանում են հայտարարված չվճարված շահաբաժինները և արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը: Այնուհետև, բոլոր բաժնետերերը՝ սովորական և արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը հավասարապես մասնակցում են մնացած ակտիվների բաշխմանը:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Ընկերության առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը չունի բաշխման ենթակա պահուստներ ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

22 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է ապահովագրական գործունեության համար և Ընկերության գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական ռիսկը, որը ներառում է փոխարժեքի, տոկոսադրույքի, բաժնետոմսերի գնի հետ կապված ռիսկերը, ինչպես նաև արտարժույթի ռիսկը, վարկային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերության Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի համար: Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման ու վերահսկման ընթացակարգերի մշակման և ներդրման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Ընկերության կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(զ) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Ընկերության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունները 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներն այդ ամսաթվի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2011թ. Արժեք հազ. դրամ	2010թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	2011թ. Արժեք հազ. դրամ	2010թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Տրված վարկեր				
- ՀՀ դրամով	74,190	17.9%	18,632	2.7%
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ				
- ՀՀ դրամով	-	-	99,899	12.4%
Բանկերում տեղաքաշխված միջոցներ				
- ՀՀ դրամով	905,873	11.0%	985,291	11.0%
- ԱՄՆ դոլարով	475,238	9.0%	321,281	8.0%
- Եվրոյով	493,975	8.0%	625,289	7.0%
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ				
- ՀՀ դրամով	142,916	14.0%	-	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ				
- ՀՀ դրամով	32,869	14.0%	-	-

Տոկոսադրույքի ռիսկը Ընկերության եկամուտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկն առաջանում է, երբ որոշակի ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավել կամ պակաս են նույն ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացվում է տոկոսադրույքի փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկի) նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 տոկոսային կետով (տկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2011թ. ու 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
100 տկ զուգահեռ նվազում	(6,981)	(4,489)
100 տկ զուգահեռ աճ	6,981	4,489

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավել կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	134,647	588	30	135,265
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	905,873	475,238	493,975	1,875,086
Տրված վարկեր	74,190	-	-	74,190
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	724,272	8,084	-	732,356
Ընդամենը ակտիվներ	1,838,982	483,910	494,005	2,816,897
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	142,916	-	-	142,916
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	17,096	107,516	-	124,612
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	58,980	-	-	58,980
Ընդամենը պարտավորություններ	218,992	107,516	-	326,508
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	1,619,990	376,394	494,005	2,490,389

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	213,960	17,062	390	231,412
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	985,291	321,281	625,289	1,931,861
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ	99,899	-	-	99,899
Տրված վարկեր	18,632	-	-	18,632
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	436,859	29,376	-	466,235
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	17,777	-	-	17,777
Ընդամենը ակտիվներ	1,772,418	367,719	625,679	2,765,816
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	71,785	111,861	-	183,646
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	28,079	-	-	28,079
Ընդամենը պարտավորություններ	99,864	111,861	-	211,725
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	1,672,554	255,858	625,679	2,554,091

Ստորև ներկայացվում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ Ընկերության տարվա զուտ եկամտի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի փոխարժեքի 5% փոփոխության պարզեցված սցենարի հիման վրա:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 5% արժևորում		12,793
ՀՀ դրամի նկատմամբ	18,820	
Եվրոյի փոխարժեքի 5% արժևորում		31,284
ՀՀ դրամի նկատմամբ	24,700	

2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերը նշված արտարժույթների արժեզրկումը ՀՀ դրամի նկատմամբ կունենար հավասար՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(ե) Վարկային ռիսկ

Ֆիքսված եկամուտով արժեթղթերի պորտֆելը, բանկերում տեղաբաշխված միջոցները, ընթացիկ հաշիվները և տրամադրված վարկերը ենթարկվում են վարկային ռիսկի: Վարկային ռիսկը հնարավոր վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կողմից պարտքը մարելու անկարողության պատճառով: Ընկերության նպատակն է վաստակել բավարար եկամուտ արժեթղթերի դիվերսիֆիկացված պորտֆելում ներդրումներ կատարելու միջոցով: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է միայն պետական արժեթղթեր գնելու միջոցով:

Ընկերությունը վերաապահովագրում է որոշ ռիսկեր վերաապահովագրական ընկերություններում: Վերաապահովագրական ընկերություն ընտրելիս հաշվի է առնվում վճարունակությունը և հուսալիությունը և պակաս չափով՝ տարածվածությունը/տարաբնույթությունը (ռիսկի տարածումը պայմանագրային կողմերի միջև):

Ընկերությունն ունի նաև այլ դեբիտորական պարտքերի մնացորդներ, որոնք կարող են ենթարկվել վարկային ռիսկին: Այս դեբիտորական պարտքերից ամենաեականները գործակալներից ստացվելիք գումարներն ու ստացվելիք ապահովագրավճարներն են: Ապահովադիրներից գումարները չստանալու ռիսկը նվազեցնելու համար ապահովագրության պայմանագրում ներառվում է դրույթ, համաձայն որի ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում ապահովագրավճարը սահմանված ամսաթվին չվճարելու դեպքում: Ընկերությունը չի պահանջում գրավ գործակալներից ստացվելիք գումարներն ապահովելու համար:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների հետ կապված վարկային ռիսկը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կատարում է տարաբնույթ տեղբաշխումներ և հիմնականում ներդրումներ Հայաստանի այն բանկերում, որոնց վճարունակությունը գնահատվում է որպես բարձր ղեկավարության կողմից:

Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է իր ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին:

Վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների հետ կապված վարկային ենթարկվածության ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		
- Ընթացիկ հաշիվներ	130,713	170,074
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,875,086	1,931,861
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	99,899
Տրված վարկեր	74,190	18,632
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	732,356	466,235
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	2,812,345	2,686,701

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի երեք պարտապան (2010թ-ին՝ երեք պարտապան), որոնց հետ կապված վարկային ռիսկը գերազանցում է ընդհանուր վարկային ռիսկի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտապանների գծով վարկային ռիսկը կազմում է 929,875 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 920,663 հազար դրամ):

(զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կունենա դժվարություններ պարտավորվածությունները կատարելիս: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է ֆինանսական կազմակերպությունների՝ ներառյալ Ընկերության իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Ընկերության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են Ընկերության ակտիվները և պարտավորություններն ըստ պայմանագրով սահմանված մարման ժամկետի 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների գծով չգեղչված դրամական միջոցների հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի, էականորեն չեն տարբերվում այս վերլուծության տվյալներից:

հազ. դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 5 տարի	Առանց նշված ժամկետայ- նության	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	135,265	-	-	135,265
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,875,086	-	-	1,875,086
Տրված վարկեր	52,383	21,807	-	74,190
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	699,703	32,653	-	732,356
Վերաապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	107,575	26,594	-	134,169
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	159,884	-	-	159,884
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	138,534	138,534
Այլ ակտիվներ	3,307	-	14,997	18,304
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	17,414	-	17,414
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	50,817	50,817
Կանխավճարներ	85,870	-	-	85,870
Ընդամենը ակտիվներ	3,119,073	98,468	204,348	3,421,889
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	617,367	33,176	-	650,543
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	124,612	-	-	124,612
Որպես կանխավճար ստացված պարզևավճարներ	779,319	-	-	779,319
Վարկեր և փոխառություններ	142,916	-	-	142,916
Այլ պարտավորություններ	155,239	-	-	155,239
Ընդամենը պարտավորություններ	1,819,453	33,176	-	1,852,629
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	1,299,620	65,292	204,348	1,569,260

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ
 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են Ընկերության ակտիվները և պարտավորություններն ըստ պայմանագրով սահմանված մարման ժամկետի 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների գծով չգեղչված դրամական միջոցների հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի, էականորեն չեն տարբերվում այս վերլուծության տվյալներից:

հազ. դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 5 տարի	Առանց նշված ժամկետայ- նության	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	231,412	-	-	231,412
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,092,764	839,097	-	1,931,861
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ	10,872	89,027	-	99,899
Տրված վարկեր	18,632	-	-	18,632
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	466,235	-	-	466,235
Վերաապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	74,838	40,882	-	115,720
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	170,155	-	-	170,155
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	42,079	42,079
Այլ ակտիվներ	6,007	-	11,770	17,777
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	6,496	-	6,496
Կանխավճարներ	41,418	-	-	41,418
Ընդամենը ակտիվներ	2,112,333	975,502	53,849	3,141,684
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	261,167	63,816	-	324,983
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	183,646	-	-	183,646
Որպես կանխավճար ստացված պարզևավճարներ	1,166,179	-	-	1,166,179
Այլ պարտավորություններ	55,558	-	-	55,558
Ընդամենը պարտավորություններ	1,666,550	63,816	-	1,730,366
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	445,783	911,686	53,849	1,411,318

23 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Այլ ամորտիզացված արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	135,265	-	135,265	135,265
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,875,086	-	1,875,086	1,875,086
Տրված վարկեր	74,190	-	74,190	74,190
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	732,356	-	732,356	732,356
	2,816,897	-	2,816,897	2,816,897
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	-	124,612	124,612	124,612
Վարկեր և փոխառություններ	-	142,916	142,916	142,916
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	58,980	58,980	58,980
	-	326,508	326,508	326,508

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Մինչև մարման ժամկետը պահվող	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Այլ անորոշագրված արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	231,412	-	231,412	231,412
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	-	1,931,861	-	1,931,861	1,931,861
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ	99,899	-	-	99,899	99,899
Տրված վարկեր	-	18,632	-	18,632	18,632
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	-	466,235	-	466,235	466,235
	99,899	2,648,140	-	2,748,039	2,748,039
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	183,646	183,646	183,646
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	28,079	28,079	28,079
	-	-	211,725	211,725	211,725

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են կիրառելով դրամական միջոցների գեղչված հոսքերի մեթոդը՝ հիմնված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա և օգտագործելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնանատիպ պայմաններով գործիքի նկատմամբ կիրառելի գեղչման դրույքը:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրությունների վրա.

- 24% և 8%-11% գեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների և բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելու համար:
- 14% գեղչը կիրառվում է վարկերից և փոխառություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելու համար:

2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, որոնց իրական արժեքը որոշվում է ոչ շուկայական դիտարկելի ելակետային տվյալներ օգտագործող գնահատման մեթոդներով:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական և «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

24 Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Ընկերությունը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ որպես ապահովագրական ընկերությունների կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն ընկերությունների կապիտալը պետք է կազմի 1,500,000 հազար դրամ 2011թ. հունվարի 1-ից (31 դեկտեմբերի 2010թ.` 1,000,000 հազար դրամ): 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում էր սահմանված նվազագույն չափին:

25 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Ժամանակ առ ժամանակ, բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ ներկայացվում են հայցեր: Իր գնահատումների և ներքին ու արտաքին մասնագիտական խորհրդատվությունից ելնելով՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ բացի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում որպես պահուստ գրանցվածների, Ընկերությունն այլ էական վնասներ չի կրի:

(բ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տուժազուրկումներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել սույն ֆինանսական հաշվետվություններ համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

26 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ տնօրենների և վերադաս ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է վարչական ծախսերում ներառված Խորհրդի և վերադաս ղեկավարության ընդհանուր վարձատրությունը (ծանոթագրություն 9):

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Վերադաս ղեկավարության հատուցումներ	111,384	39,051
Աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	7,203	13,841
Ընդամենը վարձատրություն	118,587	52,892

Ստորև ներկայացված են 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերադաս ղեկավարության հետ գործարքների մնացորդները:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն		
Ակտիվներ		
Տրված վարկեր	5,250	-

(բ) Գործարքներ բաժնետերերի և այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են բաժնետերերի հետ կապակցված ընկերությունների հետ գործարքները:

Ստորև ներկայացված են 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն		
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,594	106,964
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	251,935	293,485
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	-	15

Ստորև ներկայացված են 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետերերի և այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների արդյունքները:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն		
Տոկոսային եկամուտ	22,929	14,798
Համախառն ապահովագրավճարներ	551	1,799
Փաստացի պահանջներ	-	130